

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

Περίοδος - Ναυπακτίας

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Σελ. *IX 31/1970*

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-1/5-2-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~κοινοπολις~~)... Περίεσσα.....
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας Ναυπακτίας
Νομοῦ ..... Αἰτωλοακαρναντίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημότριος
..... Τηόπου..... ἐπάγγελμα .. Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... Περίεσσα... Ναυπακτίας...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... Ἐξ (1) ἔτος
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Ρόμης Κιρκίος.....

.....
ἡλικία... 62... γραμματικαὶ γνώσεις... διογαρχία.....
..... τόπος καταγωγῆς Περίεσσα.....

..... Ναυπακτίας.....

Β) Ἐκτελεσθέντα ἀπὸ 15/1 — 15/2 1920

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων διὰ σποράν: Τόρροι, Κοίρπος, Ἀγέσαι Ἀίρες, Τέλασσιες... διὰ βοσκήν: Ψήριας Τόρροι, Ποῦττες
Τεσπυμυλίου
Ἐπὶ τῶν χωριστῶν ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ..... Ἦσαν αἱ περιοχαὶ χωρισταί.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... Ἀπὸ αὐτῶν
εἰς ἰδιοκτησίαν καὶ κοινότητα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; ... Ὁ πατὴρ τοῦ ἀγέσαι (90%) διακρίνεται ἢ περνοῦται
εἰς τοὺς υἱοὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως, εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

*Ἡχοχρῆστο. κεχωρισμένως μόνον
εἰς γεωργίαν ἢ κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

Ἡχοχρῆστο. καὶ μὲν τὴν γεωργίαν διὰ τὰς οἰκογενεῖαις τῶν ὁδοῦν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρὸς ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δὲν ὑπάρχον. περιφρίκται. μεγάλα.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)... — — — Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο. ἐργάται. Πολλοὶ ὄντως ἐργατεῖς καὶ ἔκαστος δι' ἀγρονομείας.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὀχι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Ὁδωμῶν. Παράμενοι. πηλείων. τῶν γοῶν τῶν καὶ ἐργάζοντο ἐν τοῖς κτήμασι τῶν ἐκείνων.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ὀχι. ἐκείνων ἐν πραγματευτάδες (μηχανοί).

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο διὰ ζωϊκῆς κόπρου (βοῶν, αἰγοπροβάτων, ἀχόχμκ.), καὶ ἐνίοτε ἐστὶν καὶ ἐργασία τοιαύτη .....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .... *Μετὰ τὸ 1948* .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .....

Εἰς τὴν ἐξεταστέαν περιοχήν δὲν ἐχρησιμοποιήθη σιδηροῦν ἄροτρον.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοὺς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

- 1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

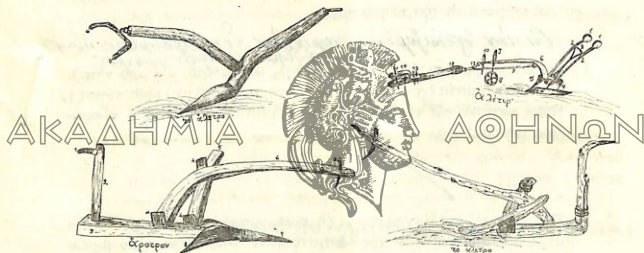
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Δὲν ἐχρησιμοποιήθη.*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... *Δὲν ἐχρησιμοποιήθη.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Δεξ. ἐκρηπμοσσιῶν*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *Δεξ. ἐκρηπμοσσιῶν* .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον: *ἑσπετος γεωργός ἢ δ. πηρέας εἰδήσαν. ἀνταρριπτικὰς κατεσκευάζε. τὸ ἔλ. ἀντρί. 22 πέλαι. τῶν δορίαν. ἐκρηπμοσσιῶν. τὸ ἔργονα....*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰκνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρομαχὴν</i>	6. <i>χειρὶ (ἐντρί)</i>	11. ....
2. <i>Κορταύραι</i>	7.	12. ....
3. <i>Ἐσθῆτα</i>	8.	13. ....
4. <i>Ἐπὶθῆ</i>	9.	14. ....
5. <i>Ἀντρί. ἐντρί</i>	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἦ εἶναι) μιᾶς μερφεῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρώδων. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

*Μένει.. ἔ.τ. εἶδος.. χειρὶν (ὑτίου). ἐχρησιμαποιεῖτο. πρὸ
ἐπιστῶν. ἔ.πο. ὅμοιοι. μέ.. τὰ.. πρῶτοι. αὐτοκίμω. αὐτοί.*

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;.. *ἔ.τ. πρῶτο. πρὸ
εὐκῆρι. ἐν τῶν. τεχνίτου.*

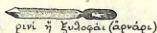
- 6) Ἦτο (ἦ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου;

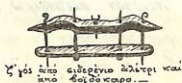
*Κατασκευάσθη ἐκ ξύλου. ἔ.τ. ὡς ἐπὶ τὸ. πλεῖστοι.
δρυός.*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).

ἔ.τ. πρῶτοι.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ὄργματα δι' ἐνὸς βοῶς, αὐτοῦ δὲ διὰ δύο ἀνθρώπων.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἐν; *τὰ ὄργματα ἐχρίετο δι' ἐνὸς βώου, εἰσὶν δὲ διὰ δύο βώων.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὰ ὄργματα ἐχρίετο διὰ δύο βώων.*

(Τσουκάλη).

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῖλες, πιζεύλια κλπ.). *ἦτο ἀναγκαῖο μετὰ τὸν ἀροτῶνα μετὰ τὸν διέφρεμόν. ἢ ὀνομαζομένην φεύλα, ἢ ὀνομαζομένην ἡγεῖο.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ....

ἡγεῖο.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἡγεῖο.* ....

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Διὰ τὸν ἐνὸς βώου ἀροτῶνα τὴν γαμφομένην καὶ τὸν ἐπαινωκῆν.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) τήν σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργανον) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄρου τοῦ ἄλλου)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ἔργαζε ὁ ἰδιοκτήτης καὶ χωρὰν με βοδινὸν ζων. καὶ εὐφραν καὶ τὸ παιδί του.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

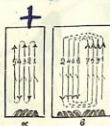
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τοὺς βοῦς διὰ τῶν ἐξῆς μέσων..... Πρῶτον, ἐλόντων, κάτω, φασφαλῆς. Πουτὸ χροσὶ καὶ τὸ ὄργανον αὐτὸν βύνει.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..Τὸ ὄργωμα ἐγίνετο δι' ἀνοιγομένων αὐλακῶν ὡς ..
..ἐν τῷ σχῆμα (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, θιασιές, μεσθραδες κ.λ.π.) ;

..Οὐ σποροῦ ἐκρίνεται διὰ τῆς χειρὸς ἀρ. π. ὀργώματος ..
..Ἐκ εὐτεχνίας ἐκρίνεται διὰ τοῦ χειρὸς ὀργώματος ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον ;

..Δὲν ὑπάρχει ἐκκρίνεται ποιότητος ..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..Οὐ γινώσκω προεξαιρέτως ..
..καὶ ποτε τὰ χωρία καὶ γινώσκω πρὸς τὴν ριὰ χειρὸς ..
..ὡς τε καὶ ἐπισημαίνεται τὰ κ. ἀποσποροῦνται καὶ χω ..
..μοιοι ..

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. . *Γεωμῶν. ὁ. κρέκω. σῆτος. ἐκρημμοποιήτω. ἑλ.*

τὴν ἐκέραν τοῦ εἶπαι αὐτὸ τοῦ ἀγαθούτου (καταμαρτυροῦν)

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

...ἐπραγματοποιήτο πόρος. Εἰ. ὅρμηται μετὰ τὴν ἀπορὴν τὸ
φθινόπωρον. ἑκατὼς... καὶ ἀπὸ... Ἡ ἐξίαν. πρὶαν. ἐπραγματοποιήτο
καὶ. ἔργον. πρὶ. ἔργον. διὰ τὴν ματαίωσιν. τῶν
figarion. (κατὰ τὴν χρόνον τὴν ἀπραγματοποιήσεως)....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀποτρίψατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

AKAΔHMIA *Opisus in Onu* AΘHNΩN

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφελῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἔχ. ἐξος. ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀδελφοῦ Σωκράτους, ὅς τις ἐρρίπτετο ἐν τοῖς χωρίοις.

4) Πόσα ὄργανα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐν, μείωσιν, σπορῶν, διαίτῃ εἴκει, κελὶν. καὶ δὲ, ἔν πρό καὶ ἔν μετώτῃν σπορῶν, διαίτῃ προκασθῇ αὐτὴν καλλι-*

5) Ποία έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

Dr. Ser.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθιρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

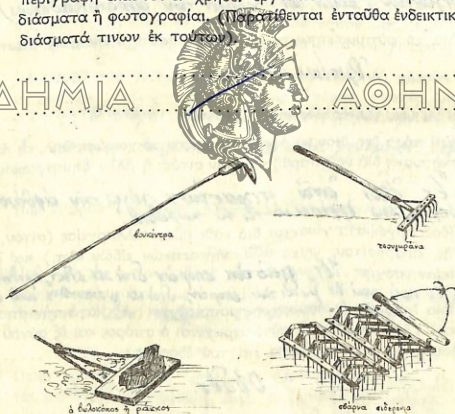
.. Ἐκκαθαρίζετε. δι' οὗτω δύνάτε. ἀρθρῶν. καὶ ρέων, τοῖς ὁποῖοις. δέν. ἦσαν. σταλεῖς. ....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ἡ εὐφραγία ἢ τοῦ παιδὸς. μετὰ τοῦ παιδὸς (τῶν) ἰσοπέδων τοῦ χωραφιοῦ.* .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν.

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

... Τὴν βοηθῶν ἢ εὐφυγεῖ ἀπὸ τοῦ πέντε τοῦ ζευγολάτου

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

... ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ποτιστικοῦ ἐδάφους. Εἰς αὐτὰ ὑπάρχει ἡ καλλιέργεια καὶ παρατηροῦνται πικρὰ μέλη ὀσπρίων ὡς καὶ χρυσάνθημα.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

... ἡ καλλιέργεια καὶ ὁ τρόπος τοῦ φύτευματός.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

... ἡ καλλιέργεια καὶ ὁ τρόπος τοῦ φύτευματός. Εἰς αὐτὰ ὑπάρχει ἡ καλλιέργεια καὶ παρατηροῦνται πικρὰ μέλη ὀσπρίων ὡς καὶ χρυσάνθημα.

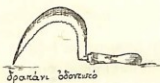
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Ὁ θερισμὸς ἐγίνετο δι' ἀλυσίδων δρεπάνων
ὡς τὸ κοινωτέρως .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) .....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἐργαλεῖο ποιεῖτο τὸ ὀδοντωτὸν δρέπανον, καὶ δὲ ὀδοντὴν κοβὴν. Τὸ φραγέετο ἢ καὶ θεῖον .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θερμστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἐκφύροτο παρὰ σιτηρῶν ἐν τοῖς κωμο-
πολῶν. (χυφτοσιτηρῶν οἱ ἐρέοντο ἢ ἀπὸ γόφου).*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παραϊτόφα. ἐκφύροτο. τὰ σάβρια
ἀπὸ τοῦ. ὁρίζεται. κορυφώσεται. ἀπὸ. εὐτεχίαν. ἢ
ἐκφύοις.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐκφύροτο ἐν ὑψοῖς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. 15-20
ἐκατ. ἐξαραιμένου. καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἐδάφους.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμόν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Καθαμιά* ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχύνων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ... ἴδιοι... οἱ... ἰσχυροὶ ἐκφύοι καὶ
δράγματα. (χειρόβολα - ἐκφύοις). ἀπὸ. περὶ τοῦ χερόβολου
ἐκφύοι. οἱ μαζὶ. τὰς... ἰσχυροὺς. Περὶ... ἰσχυροὺς
μαζὶ ἐκφύοι τοῦ θερμσμοῦ.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύνων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

*Τὰ χερόβολα ἢ ἐκφύοις. ἐκφύοις. παρὰ. μαζὶ. καὶ
οὕτω. ἐκφύοις. οἱ... ἰσχυροὺς, οἱ... ἰσχυροὺς. ἐκφύοις.
ἐκφύοις. μαζὶ... ἐν... τοῖς... ἰσχυροῦς... ἰσχυροῦς*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Ψαχνότο. <ε. <αρμοζίες >* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

*Ἐξέρχον. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Δὲ. ἤρχοντο.
ἐπαγγελματίαι. ἀπὸ ἄλλοι. μέρη. δι. ἀπὸ. ἐκ.
κυοπέλα.* .....

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπὴς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

*Μετὰ οἱ γυναῖκες ἐβύρηντο μετὰ περὶ. ἢ με.
χοιρὸ. σκοιρί. (τριχιά), ἐπορδεύον. δι. ἐκ
τὴν. τριχιά. τὰ. ἐρπύλλια. ὅταν. ἐβύρην. τὰ
περὶ. τὰ. ἐρπύλλια. τὰ. ἐβύρην. τὰ.
εἰς τὸν ὄμω των.* .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

.....
.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Τραγουδοῦσαν τραγούδια ποιητοί, καὶ ὅποιοι θρῆνη δὲν ἔδωκαν ὠριμῆναι.*

.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῶν χωραφιάδων, χωρὶς πῶ ἔχοντες ξεχωριστὰ τι ἔθιμα.....

.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐδίδετο πῶς ὤραν τῶν ἡμερῶν. Παρέμειναν ὡς... ἡμερικὲς... ὠριμῆναι. ἡμέραι εἰς τὸ χωράφι διὰ πῶ ξεχωριστὰ.....

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Τὸ φύτευμα
ἐστὶν παραταῖς γίνεται πρὸς Μάρτιο μῆνα...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Ἡ εξαγωγή γίνεται πρὸς εὐνοίαν
(τεαυτί)... ἔκδημα πρὸς εὐνοίαν... ἐπάρκει... ἐπὶ βελόνα.
11

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιζτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐξέρχεται πρὸς χόρτο ἢ
τριφύλλι. Τὸ τριφύλλι... ἀσπέρειο... πρὸς Μάρτιο καὶ
Ἰούλιο... 3. ἔως 4. φορές. Κρατῶν... 2-3. χρόνια ἢ ἴδια
ἢ σπορά. Ἐξέρχεται... πρὸς φασγάνου καὶ ἀργαλίου. Πρὸς τὴν... καὶ
ἄφηνται ἐν εὐνοίᾳ πρὸς ξήρανσιν. Ἐπὶ εὐνοίᾳ καὶ πρὸς τὴν
ἀφῆνται ἐν εὐνοίᾳ πρὸς ξήρανσιν. Πρὸς τὴν... καὶ πρὸς τὴν
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). Ὁ σανὸς ἐθερίζετο πρὸς τὸ φασγάνου καὶ
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). ἀργαλίου. Πρὸς
τὴν... καὶ πρὸς τὴν... πρὸς τὴν... πρὸς τὴν...
 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Δέχ. ἐχρησιμοποιοῦντο. ἐρχομένων...
 .δοί. εἰ. . δέ. μετ. καὶ. χωρίου, τὸ. δηλοῖ. μεταφέρω
 παρκαίω. εἰ. . ἀφ' ὧ. καὶ, . καὶ. . καὶ. . δέ. . . . .

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. . . . .

Οἱ. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.
 μεταφέρω. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.
 μεταφέρω. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; . . . . .

Δέ. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.
 μεταφέρω. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; Ὑπῆρχον. ἀχρὰ. . . . .
 ἀχρὰ. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.
 μεταφέρω. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; . . . . .
 . . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.
 μεταφέρω. . . . . ἀπὸ. . . . . χωρίου. . . . . μεταφέρω.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Οἱ ἀγροῖες ἐκτίθηται καὶ ἐκποθεῖται τοῦ ἀσπί-
 ποτ. ὡς οἱ ἐκτίθηται καὶ ἐκτίθηται.....
 πρὸς τοὺς ἀγροῖς.....

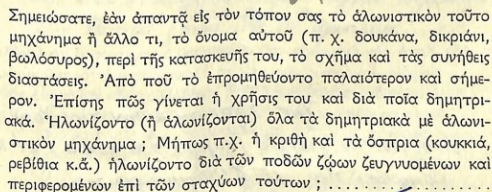
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιστου ἑξήμισι στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δοκάνη, βοικάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ἡμέ-
 ροι. Οἱ ἵππων καὶ ἀγροῖς, ἐκτίθηται καὶ ἐκτίθηται.....

αὐτὸν τοῦ ἀγροῦ. Ἡμέριος. ὡς οἱ ἐκτίθηται (ἐκτίθηται). Ἡμέριος. ὡς οἱ ἐκτίθηται.....
 καὶ διὰ τοῦ ὅπου ἐκτίθηται καὶ ἐκτίθηται.....
 τρόπον ὡς οἱ ἐκτίθηται καὶ ἐκτίθηται.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

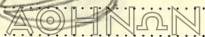
γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; *ἐν. οἱ. σελ.*

10, διὰ τὸ εὖχεσθαι ἢ εὐχαριστοῦν, διαφορικῶς ἄρχεται ποιεῖν
 ἐν 7. Ἐκτελεστε τὸ εὐχόμενοι συνήθως ποιεῖτε καὶ
 διαμαρτυρεῖσθαι ὑπὲρ τῶν ἐνομιμαζομένων τὸ γίγνηται.
 Περὶ τῆς ἐμπροσθεν ἢ πρὸς ἐν τῇ παρομιμῇ
 τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ἀρκεῖν ἐν αὐτοῖς.

12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα/εργαλεία είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ἐρπετομαστίγιον. Ζυγίτοι. Ἐρμαγεῖον. καὶ δισκόν. ἔρπετον. καὶ διυριστήριον καὶ εἶχε καὶ κατωτέρω στήριγμα.*

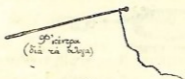

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ
δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν
ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πτους στάχυν ; ... *Τίτε... ἐρχασίαν. εἰπὴν. τὴν. ἔσμενον...*
οἱ βοῦδοι αὐτοῦ γεωργοῦ. (ἐδύμαλ. ἢ πό. παιδιό.) μέ. π.
διυριόκι. ἢ πό. << ἔ. γροφειναρο. >>.....

14) Ὅτι ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *Ἐκρηται μοποιεῖτο πο' ἡαμπεσίαι, φτααγμένη ἀπὸ καταιθίδι π. γουρι. (εξερεῖ γουρίλλαι αἰόλ. δέρρισι φτωκ. αἰόλ. τας οὐκ ημετέρας). Το' καταιθίδι ἡὺ γουρι ἐδέχτο οὐ τὴν ἔκρητα γύφου μήκους 1 μέτρον πφίαν.*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

... Δέχ... ἐπηρχε. ξεχωριστὴ. δομαεῖαι .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

ἤμνηται. συστάς. οἱ. ἴδιοι. ἀνὰ. ἑμὲ. καὶ. Δέχ...
ἐπὶ. διὰ. καὶ. ἑμὲ. ἐπηρχε. ἀπὸ. χωριστὴ. καὶ.
Δέχ. ἤμνηται. ἑμὲ. καὶ. ἀπὸ. ἑμὲ.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὁ γεωργὸς. διὰ. εἶχε. ἑμὲ. παλαιότερον. ξεχωριστὴ. καὶ.
καρπὸν. διὰ. καὶ. κατωτέρω.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ὁ κόπανος

ἔχει. καὶ. στοματὸν. καὶ. εἶχε. μῆκος. 50-70. ἐκατοστὰς.
καὶ. εἶχε. καὶ. πᾶχος. καὶ. εἶχε. στοματὸν. καὶ. εἶχε. καὶ. πᾶχος.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

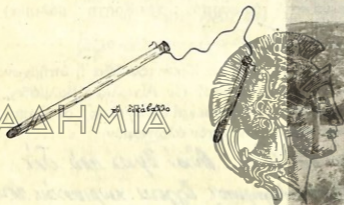
Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο εἰς τὴν αὐλὴν.....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοφάνισμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο μόνοι ἀπὸ τὰ μέλη τῆς
οἰκογενείας.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
 μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους,
 παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *ἔσοπαλε πῶτω*
ἐπὶ. μετὰ. ἐπιπλάσσει. αἰσθάν. ἡ. ποσότης. δὲ. ἐπὶ. ἐκαστῶ.
τῶ. ποσότητος. ἐξ. ἑκάστη. καὶ. δὲ. τὸ. χωρισμὸς. τῶν. ἀφ' ὧν
αἰσθάν. καὶ. δὲ. τὸν. ἀχυροποίησιν. τῶν. ἐκαστῶν.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
 ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

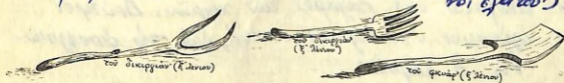
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
 συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *ἔσοπαλε πῶτω*
τῶν. τῶν. κόπαν. αἰσθάν. καὶ. ἡ. ποσότης, πῶν. ἐπὶ. τῶν
τῶν. ὅραται. καὶ. ἀλλοτρίαν. τῶν. χωρῶν. Παρ' ὅρα. αὐτῶ
πορῶ. ὅρα. τῶ. ἀλλοτρίαν. (χωρῶν) καὶ. τῶ. ὅρα. ἐκαστῶ.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
 Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
 ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἔσοπαλε πῶτω*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΕΝΕΤΙΑΝΑ ΔΕΛΕΓΑΤΕ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ; (ἐν
 Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται
 τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην :
 θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι)
 καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *ἔσοπαλε πῶτω*
τῶν. ἀλλοτρίαν. ἀλλοτρίαν. τῶν. ἀλλοτρίαν. μέ. τῶ. ἀλλοτρίαν (1)
πρῶτον, ἐκ. ἀλλοτρίαν. μέ. τῶ. ἀλλοτρίαν. (ἔσοπαλε πῶτω)
τῶ. ἀλλοτρίαν. ἀλλοτρίαν. ἀλλοτρίαν. καὶ. τῶν. μέ. τῶ
ἀλλοτρίαν. (ἔσοπαλε πῶτω) ἀλλοτρίαν. ἀλλοτρίαν. ἀλλοτρίαν. ἀλλοτρίαν.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο *Συὴν κορυφήν. πῶς*

μαχώντας. ἐκκηρύττουσι ἀνδρ. αἰούχας. ἐξαυρόν. Στόν. καρπὸν
δέ, δ. δ. ποῖος. ἐμφανέσας. εὐ. ἐπιοχρηστὸν. σωρὸν. ἐκκηρύττουσιν
μέ. ἰό. διμυρίαν (ε). τὸ. ἐκκηρύττουσιν. σταυροῦ. Πορτογαλίας.
ἐκκαρπύ. καὶ. οἱ. Ἰσίοι. τὸ. σταυρό. πῶς.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Τὸ. ἀνέμισμα. (λίχνισ-*

μα). ἐρίχειο. εἴη. ἀρχή. μέ. ἰό. διμυρίαν (ε). καὶ...
πρὸς τὸ. ζέμας. μέ. τὸ. Σ (μ) χόφαιαρο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρὸς, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

λίχνιστος. οἱ. ἀνδρῶν. πῶς. εἰδικὸς. (ἀνδρῶν. καὶ...
μετακίωσι). ποσέ. ἔργος. ἐπ'. ἀμοιβῇ.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

λίχνιστος. σῖτος. ἀποχωρίζεται. μέ. ἀλῶνισμα. πῶς. ἀλῶνισμα.
πρὸς τὸν ἀλῶνισμα. εἰς. παρακαλεῖ. πῶς. καρπὸν. Δεύτερον.....
ἀλῶνισμα. πῶς. ἐρίχειο. ποσέ, δὲ. τὸ. ἀποφλοιω-
θῇ. δ. καρπὸν.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ἄνεω-

ρίστω. ποτὶ τὴν ἄραν. καὶ ἀνεμίσσω. καὶ χαλῶ. Τὰ
 ἐπείρωται. ἀνεμίσσω. καὶ κοσκίνιστος. μετὰ. καὶ κόσκινον

σημειώ. μετὰ. εὐρῆμα. πρὸ. θυμωσίνης. καὶ σταυροσίνης. Τὸ
 κόσκινον εἶχε ἀρίστην, καὶ διοῖσι περικύβανται μετὰ εἰς διωρῶντι. ὁδῶν εἰς

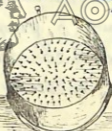
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν

ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶδρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

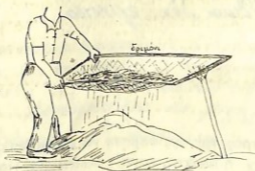
νοῦν. τὸ διορῶντι καὶ ἐπὶ τὸ κόσκινον ὁ κοσκίνος ἐπὶ ἄλλοις

κόσκινον παλιὸν δερμάτινον

κόσκινον ἢ ἀριόλου

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

ἔχου.. δοχεῖον.. μέν.. δοχεῖον.. μικρὸν.. εἶναι.. ποσὸν
τῶν.. εἶναι.. Τὸ δοχεῖον (ὑψηλόν). Σχετῶς.. 10. δοχεῖον. Τρία
τέμνη.. δοχεῖον.. ἕνα.. 20.. αἰ.. 30.. (4) = ἀποθεῖναι = 30. δοχεῖον.
Δὲν ἐκρημιοποιεῖτο ὅπως καὶ δὴ δοχεῖον ἢ ποσὸν

ἢ γυμνὰ δοχεῖον.
ἔχου δοχεῖον
ποσὸν τῶν
εἶναι καὶ
δοχεῖον.

μισοκοίλι

κουτῆλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) .....

ἀποθηκεύετο.. εἰς.. μεγάλα.. ἐλκίται.. δοχεῖα
τὰ ἐντοῖα.. ἐξέχεται.. ἢ.. ἀποθήκη.. ἢ.. ἀποθήκη..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ... ὀχυρὸν μεκφέρειν εἰς ἰὸν.
εἰ. ὀχερώται >> δότω. ἐνέψω. πρὸς. πῶς. ἐπιπρὸς ἔχρει-
ψαι κύναν. ἐχρηματοποιῶ. εἰ. ἐλόχων. ἑκατὸν. ἐπὶ. ἐπὶ. ἐπὶ. ἐπὶ.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ὁ... χωριόμος. ἔγινε. ἀπὸ. πῶς. ἄρον. πῶς. θερισμοῦ.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Κατασκευάζω. σταχρῶν. ἐκ. σταχύων. πῶς. ἐποσπασμένο
ἐπὶ. πῶς. πῶς.*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Δὲ. ἔχει. γυναικί.
ὁ. χρόνος.*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Πυραὶ. ὀκτώ. μέρα. ἀπὸ. εἰς. Ἀποκριές. πῶς.
Μ. Τεσσαρακοστῆς.*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *Τὸς. ὀκτώ.
εἰς. πῶς. πῶς. πῶς. ἀπὸ. εἰς. Ἀποκριές.
ὥρας. 6-9.*

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

Τοὶ ἀνέβου γέροι. ἡλικίᾳ 15-30 ἐτῶν.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

Τὰ ξύλα καὶ ἔφθοι οἱ γέροι ἐν πῶ. οἰκίῳ τῶν.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τοὶ εὐσεβεῖς κληρικοὶ ἐκτελέ. μετὰ ἀπό τὸ μαρτυρῆμα
τὰ ἐνοπολείαντ. ἐν εὐσεβί, τὸ ἡμιπλοῦ καὶ προσεπύ-
φον. καὶ τὴν κινδύαν. ἀφαιρῶν τοὺς ἐχθροὺς εἶαν
ἐν φωτιά. ἐξήστει.....

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

.. κρότοι καὶ θόρυβοι ἐστημιουργοῦντο μετὰ τὰς
ἐκταφιάς καὶ πιασίαν. ἐπίσης παρὰ καὶ
ἐκταφίαι. ἦσαν αἱ φασαί, γὰρ τὴν εὐαγγελίαν ..

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

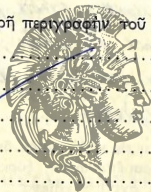
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

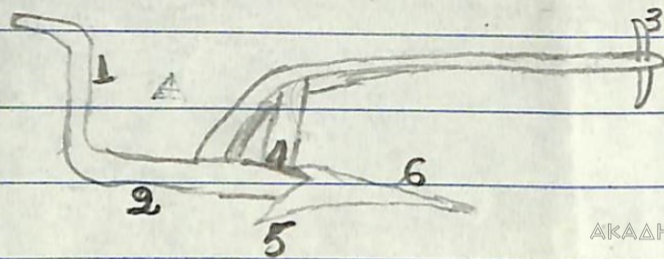
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Έπειτα της μεταπεύσεως έρειώθη ή γεωργία εν τήν περιοχήν. Ούτω το
 εν γόμφω - άγέρι >> έπαινε το χρησιμοποίηται από θοέρεις και μέγα.

Τὸ "πρόπ," πρὸ ἐκτελεστοῦ διὰ
τῆς ἰσοπέδου τοῦ χωρίου. Πολλοὶ
ἐκτελεστοῦ
καὶ ἡ πρόπ. ὡς εἶναι ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ βιβλίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γράμμα 2

Πρό τοῦ 1920 ἐκρίθησαν οἱ φωτογραφίαι διὰ τοῦ συνόλου "Σπειράτου",
ἢ διὰ τοῦ αὐτοῦ φραγμένου ὡς καὶ παλαιότερα σχέδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

φραγμένο

Μετά τοῦ 1920 ἐκρίθησαν διὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ Κοινοῦ.

Εὐχὴ χειροποίητη

Κριτί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κατασκευασμένο
από
αργήτων αργήτων
δένδρων.

Τίτλος

Τοι κ. Ξανθοπούλου
Οργανισμός Σχολείων Ναυπλίου
Εν Ναυπλίου.

Υποβληθεί

Ερωτηματολόγιον του Κέντρου
Ερευνών Ελληνικής Παιδαγωγικής
της Ακαδημίας Αθηνών.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
Εν Πρωτομ αρ 1-2-70.

Παραβάνω την εγφη, εις ευσε-
γείν της ελ' αριθ. 2039/25-11-69

Υπεκτάς εγγραφίον τα υποβλήω την
Ερωτηματολόγιον του Κέντρου Ερευνών
της Ελληνικής Παιδαγωγικής της Ακα-
δημίας Αθηνών και τα παρακαλώ
Επεί διαβιβάσθητε ταύτα εις το "Κέντρο
Ερευνών της Ελληνικής Παιδαγωγικής
της Ακαδημίας Αθηνών", Παρακαλώ-
ταύτου 14- Αθήναι 11367.

ο

Δ/της

Δημ. Τζομπας.